

BIULETYN

EUROREGIONU GLACENSIS

2/2021

Widok na polsko-czeską granicę z cieniem wieży widokowej.

WSTĘP

Szanowni Państwo, Euroregion Glacensis działa na pograniczu polsko-czeskim od 25 lat.

Jednym z podstawowych narzędzi komunikacji prezentujących to, co dzieje się na granicy, jest Biuletyn Euroregionu, który publikujemy od 2006 roku. Jesteśmy teraz w czasie, gdy klasyczne formy publikacji są zastępowane kanałami informacyjnymi w mediach społecznościowych. Z powodu zagrożenia koronawirusem znaleźliśmy się w sytuacji szczególnej.

Pomimo tego trudnego okresu jest wiele działań, które jako beneficjenci możemy podejmować. W przypadku projektów znajdujących się w fazie realizacyjnej powinniśmy kontynuować aktywności, które można przeprowadzić bezpiecznie.

Rok 2021 jest dla nas rokiem wyjątkowym. Przez 25 wspólnych lat zrealizowaliśmy setki projektów, dzięki którym poznaliśmy się nawzajem i nawiązaliśmy wiele przyjaźni i znajomości. Nauczyliśmy się szanować fakt, że różnimy się od siebie i zrozumieliśmy, że te różnice wzbogacają nasze sąsiedztwo.

Z okazji jubileuszu podjęliśmy wiele wspólnych działań ukazujących czym jest Euroregion oraz jak powstawała i rozwijała się współpraca transgraniczna na przełomie 25 lat. Zorganizowana zostanie konferencja, której głównym tematem będzie podsumowanie dotychczasowego dorobku i wsparcie dalszego rozwoju polsko-czeskiej współpracy na pograniczu. Konferencja rocznicowa będzie okazją do zdiagnozowania i podsumowania wyników wzajemnej współpracy osiągniętych w minionych latach i wyróżnienia najlepszych dotychczasowych osiągnięć na polu współpracy transgranicznej. Zachęcamy mieszkańców do aktywnego poznawania Euroregionu po obu stronach granicy poprzez wydanie ciekawej publikacji „Rowerowy Euroregion Glacensis”, opracowanie gier terenowych i gry memory

z atrakcjami dla najmłodszych. Powstaje również film promujący obszar Euroregionu Glacensis, dzięki któremu mieszkańcy poznają najciekawsze transgraniczne inicjatywy, historię EG oraz działalność samorządów i innych beneficjentów ukierunkowaną na rozwój pogranicza i zacieśnienie więzi transgranicznych. Na początku sierpnia br. w Radkowie zorganizujemy transgraniczny piknik rodzinny wraz z rajdem rowerowym na pograniczu.

Wszelkie informacje o wydarzeniach zamieszczane będą na stronach internetowych obu sekretariatów, zachęcamy wszystkich do systematycznego śledzenia informacji oraz uczestnictwa w wydarzeniach świętujących nasz jubileusz.

Z niecierpliwością czekamy nie tylko na wznowienie realizacji wspólnych projektów ale również na powrót kontaktów nieformalnych, spotkań w gronie przyjaciół i znajomych, za którymi zdążyliśmy już się stęsknić.

Życzę sobie i Państwu, aby ten moment ogłosić, że właśnie się „zaczął”.

Czesław Kręcichwost

Prezes polskiej części Euroregionu Glacensis

KURSY JĘZYKA POLSKIEGO I CZESKIEGO

We wrześniu 2021 roku rusza trzeci kurs nauki języka polskiego/czeskiego. Rozpoczęto nabór kursantów.

1. Sposób naboru uczestników polsko-czeskich kursów

Kwalifikowalne instytucje delegujące: sektor non-profit, gminy, związki gmin, izby branżowe, stowarzyszenia, informacje turystyczne itp.

Uczestnicy: osoby zajmujące się działaniami w ramach współpracy transgranicznej i mające kontakt z turystami w organizacji delegującej, czyli przykładowo menadżerowie projektów transgranicznych, burmistrzowie, pracownicy informacji turystycznych, pracownicy muzeów, przedstawiciele szkół itp.

Zasięg terytorialny: obszar Euroregionu Glacensis, organizacje z siedzibą na wskazanym terenie, ponadto obszar województwa dolnośląskiego i kraju libereckiego.

2. Opis jednego cyklu kursu:

Liczba uczestników kursu: 100 uczestników – 50 z Polski, 50 z Czech

Czas trwania kursu: od września 2021 do maja 2022

Forma zajęć: trzecia edycja kursu rozpocznie się we wrześniu 2021 roku za pośrednictwem modułu e-learningowego. Po zdobyciu pewnego poziomu wiedzy w drugiej połowie roku szkolnego zostanie dla wszystkich uczestników zorganizowane jedno wspólne trzydniowe spotkanie. Ze względu na umożliwienie wyboru dogodnego terminu i podział dużej liczby uczestników będą to 2 spotkania po 50 uczestników (25 PL / 25 CZ). Po trzydniowych zajęciach praktycznych kurs będzie kontynuowany w formie e-learningowej do końca roku szkolnego w maju 2022 roku. Kurs zostanie zakończony jednodniowymi warsztatami podsumowującymi.

Zgłoszenie do kursu e-learningowego jest uwarunkowane zobowiązaniem się do udziału w dwóch powyżej wymienionych spotkaniach (trzydniowy kurs z wykładowcą oraz warsztaty podsumowujące)

Udział zgłoszonych osób w kursie jest bezpłatny.

Osoby zainteresowane naszą ofertą oraz pozyskaniem szczegółowych informacji odsyłamy do strony

www.euro-glacensis.cz/vzdelavani.html

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej NOVUM (EUWT)

30 marca 2021 roku zorganizowaliśmy tradycyjną już konferencję poświęconą aktualnym informacjom na temat budowy polskiej drogi ekspresowej S3 i czeskiej autostrady D11. Konferencje dotyczące tej ważnej dla całego regionu inwestycji organizujemy co roku. W tym roku jednak z powodu restrykcji epidemicznych po raz pierwszy odbyła się w formie on-line. Z polskiej strony informacje przekazał dyrektor generalny Dróg Krajowych i Autostrad pan Tomasz Żuchowski, a ze strony czeskiej dyrektor generalny Dróg i Autostrad pan Radek Mátl. Ostatnie spotkanie na tym szczeblu odbyło się w zeszłym roku w styczniu w Lubawce. Celem tych konferencji jest każdorazowo spotkanie z osobami odpowiedzialnymi z polskiej i czeskiej strony, które informują nas, czy udaje się dotrzymywać ustalonych terminów.

Obie drogi stanowią element Środkowoeuropejskiego Korytarza Transportowego E65, który ma połączyć szwedzkie Malmö z grecką Chanią. Jego łączna długość wyniesie ok. 3 950 km. Zaletą tego, że obie autostrady są elementem tego korytarza, jest przede wszystkim dofinansowanie tych inwestycji z funduszy unijnych.

A teraz już kilka konkretnych informacji na temat samej budowy. Po polskiej stronie do ukończenia budowy drogi S3, która prowadzi aż do Bałtyku, pozostają ostatnie dwa odcinki: Bolków – Kamienna Góra i Kamienna Góra – Lubawka (granica państwa). Odcinek Bolków – Kamienna Góra ma długość ok. 16 km. Budowę rozpoczęto 27. 08. 2020 roku, a zakończenie i oddanie do użytku planowane jest w drugiej połowie 2023 roku. Na tym odcinku są dwa tunele, w tym ten liczący ok. 2,5 km jest

najdłuższym tunelem w Polsce. Drugi odcinek, Kamienna Góra – Lubawka (granica państwa) będzie miał 15,3 km długości. Roboty budowlane rozpoczęto 3. 09. 2020 roku, a zakończenie i oddanie do użytkowania zaplanowano na drugą połowę 2022 roku.

Terminy ukończenia czeskiej autostrady D11 nie są tak optymistyczne, choć jest lepiej w porównaniu z informacjami, które otrzymaliśmy w minionym roku. Budowę odcinków Hradec Králové – Smiřice i Smiřice – Jaroměř rozpoczęto w październiku 2018 roku. Zgodnie z obecnie obowiązującym aneksem do umowy będą one oddane do użytkowania w grudniu 2021 roku, czyli w bieżącym roku. Do ukończenia autostrady D11 pozostają dwa odcinki: Jaroměř – Trutnov i Trutnov – Královec (granica państwa). Odcinek Jaroměř – Trutnov będzie miał 19,63 km długości, powstanie na nim jeden tunel i dwa węzły. Przewidywane koszty to 11,972 mld CZK netto. W lutym tego roku rozpoczęto postępowanie w sprawie wydania decyzji lokalizacyjnej. Przewidywany termin realizacji to 2024–2027. Odcinek Trutnov – Královec (granica państwa) będzie liczył 21,175 km długości, a na jego trasie powstaną trzy węzły i dwa tunele. Przewidywane koszty wynoszą 13,381 mld CZK netto. W styczniu 2020 roku nabyła mocy prawnej decyzja lokalizacyjna, a w październiku 2020 roku rozpoczęto wykup gruntów i w tym roku mogłoby być wydane pozwolenie na budowę. W 2022 roku ma zostać przeprowadzony przetarg na wykonawcę budowy, a realizacja planowana jest w okresie 2023–2026.

Z informacji tych wynika, że polska autostrada zostanie ukończona wcześniej od czeskiej i sytuacja ta spowoduje komplikacje

komunikacyjne po stronie czeskiej. Dodatkowo może dochodzić do wywierania presji na stronie czeskiej, by droga D11 została zakończona wcześniej, aniżeli zaplanowano. Problem niestety nie tkwi w środkach finansowych, ale w przepisach prawa. Po stronie czeskiej, zgodnie z istniejącymi przepisami, nie można wydać pozwolenia na budowę i rozpocząć budowy przed uregulowaniem wszystkich spraw własnościowych. Polskie przepisy prawa umożliwiają realizację budowy, a sprawy gruntów regulowane są stopniowo. Od stycznia tego roku w Czechach obowiązuje nowa ustawa, która podobno została zainspirowana tą polską, więc być może pomoże to w szybszym zakończeniu tej ważnej inwestycji.

Miroslav Vlasák
wicedyrektor EUWT NOVUM

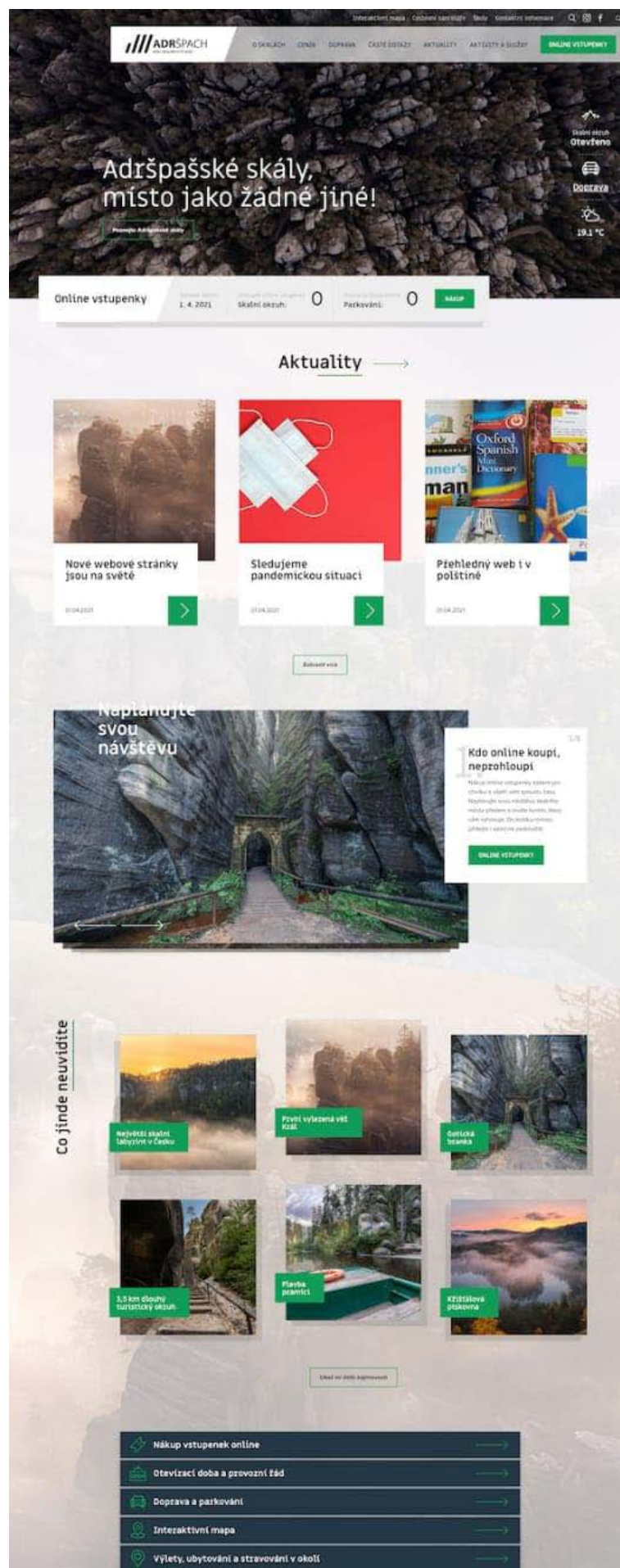
ADRŠPAŠSKÉ SKÁLY

Sprzedaż biletów online i opłat parkingowych rozpoczęty!

Szanowni partnerzy, pragniemy poinformować, że sprzedaż biletów online ruszyła 12. 04. 2021 r. Odwiedzający Adršpašské skály mogą kupić bilet na zwiedzanie przez Internet. Na nowej stronie www.adrspasskeskaly.cz można kupić wjazd na parking. Zakup biletów online i opłat parkingowych pomoże w regulacji ruchu. Na miejscu będzie można zakupić bilety, które w danym przedziale czasowym nie zostały wyprzedane online. Istnieje ryzyko, że bilety będą wyprzedane, a parking zapełniony. Obecnie rusza również międzynarodowa kampania informacyjna na FB i Instagramie, która informuje o nowościach. Będzie nam miło, jeśli udostępnicie nam Państwo informacje lub przekażecie je innym partnerom.

Dziękujemy za współpracę.

Kateřina Menšíková
Koordinátor ds. turystyki,
TS Aadršpach s.r.o.

KŁADKA NA KAMYKACH

Kładka wisząca nad lustrem wody oraz mała infrastruktura turystyczna. Brzmi ciekawie? Tak niedługo mogą wyglądać głuszyckie Kamyki, czyli były kamieniołom melafiru w Głuszycy Górnej. Już teraz jest to bardzo popularne miejsce wizyt nie tylko wśród mieszkańców, ale również turystów. I kto wie – może dzięki zagospodarowaniu turystycznemu liczba odwiedzających znacznie się zwiększy. Warto też wspomnieć, że właśnie tu powstał teledysk do piosenki Superhero, którą Viki Gabor wygrała konkurs dziecięcej Eurowizji w 2019 roku.

Gmina Głuszyca otrzymała dotację z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych dla Gmin Górskich w wysokości 2 604 388,16 zł (co stanowi ponad 70 % całości inwestycji) na budowę kładki linowej nad zalanym wodą terenem byłego kamieniołomu wraz z wytyczeniem i oznakowaniem szlaków pieszych i punktów widokowych na panoramę Gór Sowich.

Kładka zostanie powieszona nad lustrem wody w zwężeniu między dwoma „oczkami” kamieniołomu, wybudowana zostanie także mała infra-

struktura turystyczna. Szlaki turystyki pieszej będą poprowadzone w taki sposób, by umożliwić korzystanie z nich również osobom z niepełnosprawnościami, na przykład poruszającymi się na wózkach inwalidzkich. Zadanie wpisuje się w cel główny Strategii Rozwoju Gminy Głuszyca. Inwestycja będzie początkiem zagospodarowania turystycznego góry Ostoja.

Kamyki, czyli wspomniany już wcześniej Dawny Kamieniołom Melafiru w Głuszycy Górnej, został zamknięty w latach 70. XX wieku. Zbiornik wodny, który powstał w jego miejscu, otaczają wysokie skalne ściany, które stanowią wschodnie zbocza masywu Ostoja. Rosną tu lasy sosnowe, świerkowe i buczyna. Latem na ścianach tworzą się niewielkie wodospady, wtedy też z akwenu korzystają wędkarze i pływacy. Zimą natomiast spadająca ze zboczy woda tworzy lodospady przyciągające amatorów wspinaczki. Zbiornik jest zarybiony i przyciąga amatorów wędkarstwa. W przeszłości odbywały się tu różne imprezy, takie jak Rajd Samochodów Terenowych Kamyki.

CYKLOBUSY W GÓRY ORLICKIE

REJON BUKOVÁ HORA – SUCHÝ VRCH I ŠNIEŽNÍK

Kursują w soboty, niedziele i święta od 29. 05. do 30. 09. 2021 r.

Na wycieczkę do Czech z cyklobusami Gór Orlickich

Linia nr 001291 – Nové Město-Náchod-Kudowa-Zieleniec-Šerlich-Deštné v Oh

Zapraszamy wszystkich miłośników turystyki pieszej i rowerowej do odwiedzania Gór Orlickich naszymi cyklobusami. Od maja do końca września w każdy weekend będzie czynna międzynarodowa linia cyklobusów. To regularnie kursujące weekendowe autobusy, którymi można dojechać w Góry Orlickie i z powrotem. Autobus przewozi także rowery!!! Auto-

bus jeździ z Czech, z Náchodu, przez Kudowę Zdrój, Lewin Kłodzki, Zieleniec, Lasówkę, Mostowice, Orlické Záhoří, kierując się do serca Gór Orlickich – miejscowości Deštné v Orlických horách. Obecnie coraz popularniejsze stają się rowery z dodatkowym napędem, pragniemy więc poinformować, że zgodnie z obowiązującymi warunkami przewozowymi zabronione jest przewożenie rowerów z innym, niż elektryczny, silnikiem pomocniczym oraz rowerów elektrycznych z niezdemontowaną baterią.

Z przystanku na Šerlichu można wyruszyć na najwyższy szczyt Gór Orlickich, Wielką Desztą (1114 m n.p.m.), gdzie od 2019 roku stoi nowa, licznie odwiedzana i często nagradzana wieża widokowa, zbudowana w ramach projektu pn. Czesko-Polski Szlak Grzbietowy. Wieża zdobyła między innymi tytuł Budowli Roku Kraju Hradeckiego. Z platformy widokowej, umieszczonej na wysokości 17,34 m, można podziwiać atrakcyjne widoki na Karkonosze, Park Narodowy Gór Stołowych, Ściany Broumowskie, Góry Bystrzyckie, Masyw Śnieżnika oraz Jesioniki. Można stąd pojechać grzbietami dalej, do kolejnej, nieco starszej wieży widokowej na Anenskim vrchu lub do wsi Zdobnice, w której od 2020 roku można korzystać z nowej sieci singletracków.

Można też pojechać szlakiem rowerowym na północ, w kierunku schroniska Čihalka nad Olešnicą v Orlických horách. Szlak prowadzi w pobliżu kolejnego ważnego szczytu, tym razem najwyższego szczytu na polsko-czeskiej granicy w tym samym masywie górskim. To Orlica (czes. Vrchmezí), na której szczycie od grudnia 2020 roku wznosi się kolejna nowa wieża wido-

**CYKLOBUSY
PŘEPRAVUJÍCÍ CYKLISTY
DO ORLICKÝCH HOR,
OBLASTI BUKOVÁ HORA - SUCHÝ VRCH
A KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK**

**KOMPLETNÍ JÍZDNÍ ŘÁDY CYKLOBUSŮ
PŘEPRAVUJÍCÍCH JÍZDNÍ KOLA
O SOBOTÁCH, NEDĚLÍCH A STÁTNÍCH SVÁTCÍCH
OD 29. 5. 2021 DO 30. 9. 2021
VČETNĚ AKTUÁLNÍ CYKLOMAPY
A DOPORUČENÝCH VÝLETŮ**

Projekt „Cyklobusy Orlických hor 2021“ podporují:

Nositel projektu

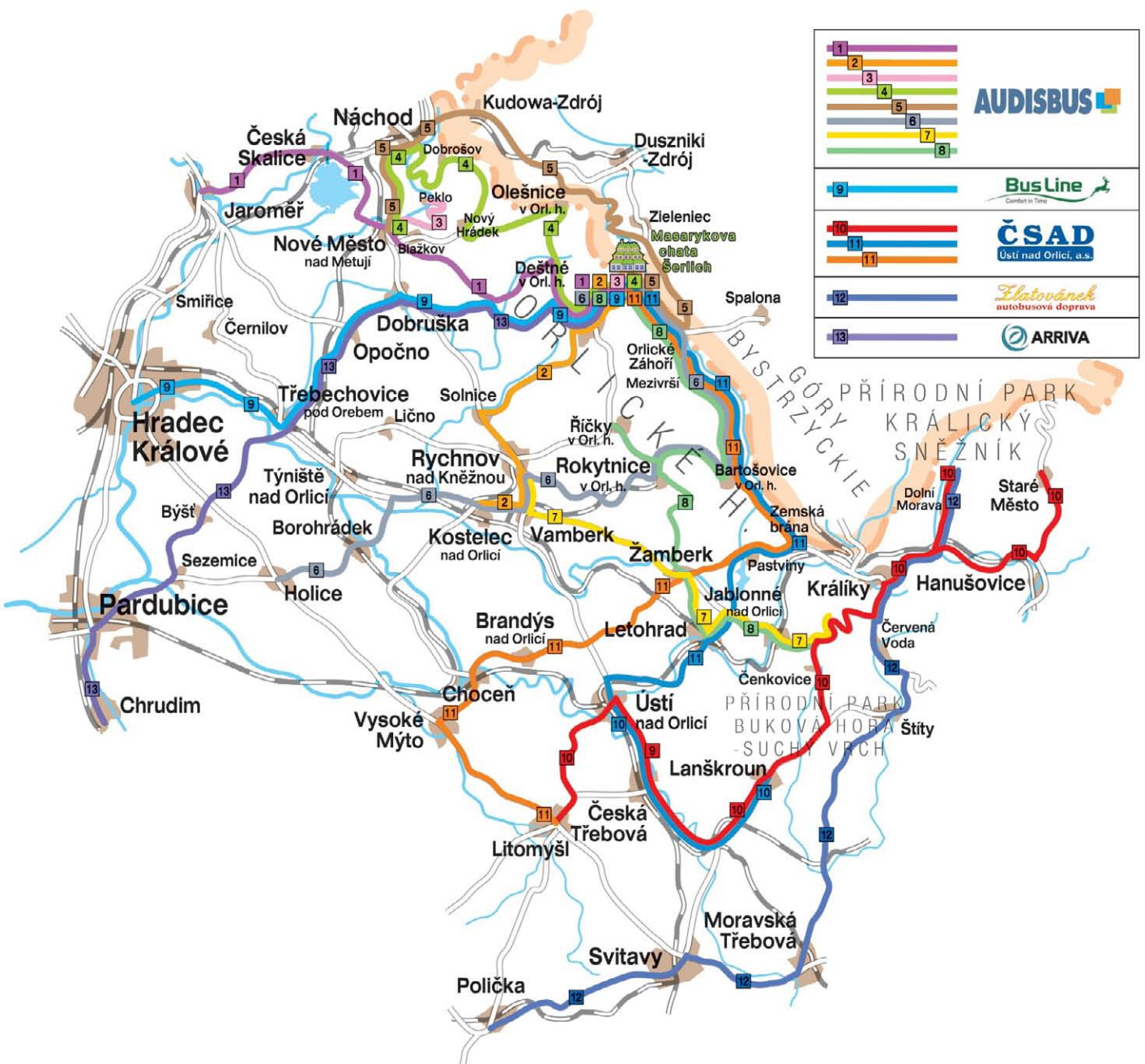

kowa, zbudowana w ramach projektu pn. Szlak Grzbietowy. Wieża widokowa ma 25,5 m wysokości, w dolnej części jest miejsce do wypoczynku oraz ostłonięte pomieszczenie służące jako schronienie przed wiatrem i deszczem.

Zachęcamy do skorzystania z czeskiego cyklobusu, by dostać się z rowerem w szczy-

towe partie Gór Orlickich, a z powrotem na dwóch kółkach zjechać do domu. W tegorocznym turystycznym sezonie rowerowym życzymy pięknej pogody i wielu cudownych widoków z siodełka roweru.

Sekretariat Euroregionu Glacensis

CYKLOBUSY GÓR ORLICKÍCH 2021

Informace o poszczególnych liniach cyklobusowych:

Linka č. 662396 – Fialová (1)

Jaroměř – Česká Skalice – Nové Město n. Met. – Ohnišov – Bačetín –
Bystré – Sedloňov – Deštné v Orlických horách – Šerlich

Linka č. 661295 – Oranžová (2)

Častolovice – Kostelec n. Orl. – Vamberk – Rychnov nad Kněžnou –
Solnice – Deštné v Orlických horách – Šerlich

Turistická linka č. 662397 – Růžová (3)

Nové město nad Metují – Peklo

TURISTICKÁ LINKA — jezdí pouze červenec a srpen

Linka č. 662395 – Zelená (4)

Nové Město n. Met. – Náchod – Dobrošov – Nový Hrádek – Olešnice
v Orlických horách – Sedloňov – Deštné v Orlických horách – Šerlich

Linka č. 001391 – Hnědá (5)

Nové Město n. Met. – Náchod – Kudowa Zdrój – Zieloniec – Orlické
Záhoří – Šerlich – Deštné v Orlických horách

Linka č. 661296 – Šedá (6)

Holice – Častolovice – Kostelec n. Orl. – Doudleby n. Orl. – Vamberk – Rychnov
n. Kněžnou – Rokytnice v Orl. h. – Říčky – Deštné v Orlických horách – Šerlich

Linka č. 661294 – Žlutá (7)

Rychnov nad Kněžnou – Vamberk – Žamberk – Letohrad – Jablonné
nad Orlicí – Čenkovice – Orličky, odbočka Suchý vrch

Linka č. 661293 – Tmavě zelená (8)

Jablonné nad Orlicí – Letohrad – Žamberk – Rokytnice v Orl. h. –
Deštné v Orlických horách – Šerlich

Linka č. 61193 – Azurová (9)

Hradec Králové – Třebechovice pod Orebem – Opočno – Dobruška –
Bačetín – Deštné v Orlických horách – Šerlich

Linka č. 680948 – Červená (10)

Litomyšl – Ústí nad Orlicí – Česká Třebová – Lanškroun – Čenkovice –
Červená voda – Králíky – Dolní Morava – Staré Město

Linka č. 7000949 – Modrá a tmavě oranžová (11)

Lanškroun – Česká Třebová – Ústí n. Orlicí / Litomyšl – Vysoké Mýto –
Žamberk – Pastviny – Orlické Záhoří – Šerlich – Deštné v Orlických horách

Linka č. 680018 – Tmavě modrá (12)

Polička – Svitavy – Moravská Třebová – Štítý – Králíky – Dolní Morava

Linka č. 620717 – Modrofialová (13)

Chrudim – Pardubice – Třebechovice p. Oreb. – Opočno – Dobruška –
Deštné v Orlických horách – Šerlich

PONOWNIE RAZEM POPEDAŁUJEMY

Ciesz się pełnią lata podczas wycieczek rowerowych. Cyklobusy kursują do atrakcyjnych turystycznie miejsc w naszym regionie.

www.dopravakhk.cz
Veřejná doprava Královéhradeckého kraje

WIELOFUNKCYJNY CIĄGNIK FASTRAC Z ORLICKIEGO ZÁHOŘÍ W AKCJI, czyli gdzie wykorzystano sprzęt zakupiony w ramach polsko-czeskiego projektu

W czwartek 24 czerwca 2021 roku około godz. 19:20 mieszkańców południowych Moraw zaskoczyło niespotykane do tej pory zdarzenie. Przez kilka miejscowości na granicy ziemi brzeclawskiej i hodoninskiej przeszła ekstremalna burza z gradobiciem i trąbą powietrzną. Było to najsilniejsze w historii ziem czeskich tornado, któremu towarzyszyły ssące wiry. Tornado przeszło przez obszar o długości 26 kilometrów i szerokości około 500 metrów. Krytycznie dotkniętych zostało 7 gmin. Najbardziej uszkodzone to Moravská Nová Ves, Mikulčice, Hrušky, Lužice i dzielnice Hodonína, Bažantnice i Pánov. Wieczorem i następnego dnia udzielono pomocy setkom rannych. Trąba powietrzna spowodowała także śmierć kilku osób.

Następnego dnia zaczęto organizować pomoc dla uszkodzonych miejscowości. Dlatego w kolejnych dniach w Mikulčicach można było zobaczyć wielofunkcyjny ciągnik JCB Fastrac należący do straży pożarnej w Orlickim Záhoří, który pomaga przy usuwaniu skutków niszczy-

czyielskiego tornada. W niedzielę 27 czerwca 2021 roku w Orlickim Záhoří sprzęt załadowano na specjalny samochód z ciągnikiem siodłowym i przewieziono do jednej z najbardziej uszkodzonych gmin na południowych Morawach. Z dużym powodzeniem pomagał w usuwaniu skutków nawałnicy. To specjalny ciągnik, który dzięki odpowiedniemu wyposażeniu może być wykorzystywany na różne sposoby i przy różnych klęskach. Wyposażony jest w przedni ładowacz, wyciągarke, łyżkę załadowczą oraz widły, a także podnośnik hydrauliczny. Można go wykorzystać do usuwania przewróconych drzew, wyciągania samochodów, usuwania skutków wichur i klęsk śniegowych oraz powodzi.

Zakup tego specjalnego pojazdu został sfinansowany z Programu Interreg V-A w ramach polsko-czeskiego projektu pn. „Modernizacja wyposażenia i wzajemna pomoc w sytuacjach kryzysowych w Górach Orlickich i Bystrzyckich”, którego partnerem wiodącym była Gmina Orlické Záhoří.

SZOPKA BRAUNA PRZENIOSŁA SIĘ DO KUKSU

Model z brązu można oglądać przed informacją turystyczną, druga kopia wyjechała do Polski.

Duży model Szopki Brauna stoi od niedawna przed informacją turystyczną w Kuksie. W odróżnieniu od oryginału odlewu z brązu turyści mogą dotknąć. Z zabytkiem mogą się zapoznać także osoby niewidome. Druga kopia Szopki zaprasza do Kuksu turystów odwiedzających największy dolnośląski zamek Książ.

Model z brązu umieszczono w Kuksie w uczęszczanym i wyeksponowanym miejscu przed informacją turystyczną. Uroczyste odsłonięcie odbyło się 23 czerwca, ale już wcześniej od dłuższego czasu przykuwał on uwagę turystów i lokalnych mieszkańców.

„To wierna kopia w skali jeden do dziesięć. Odlew z brązu wykonano w oparciu o szczegółowe dane ze skanowania 3D oryginału, przeprowadzonego przy pomocy dronów”, wyjaśnia Filip Košťál ze spółki pożytku publicznego Revitalizace KUKS, „podobne dane już wcześniej wykorzystano także w aplikacji mobilnej z rozszerzoną rzeczywistością, która w zeszłym roku otrzymała Wielką Nagrodę Turystyki RCz“

Do wykonania modelu Szopki Brauna dążył związek Kralovodvorskich Szopkarzy, a przedsięwzięcie wsparły także poprzednie władze kraju samorządowego. Dzięki spółce Revitalizace KUKS udało się teraz ideę z sukcesem zrealizować.

Odlew z brązu powstał w odlewni artystycznej w miejscowości Horní Kalné koło Vrchlabí. Gotowy model waży kilkaset kilogramów.

Model z poliuretanu, który powstał jako produkt uboczny przy wykonywaniu odlewu, pojechał do Polski. W odlewni został pomalowany, by przypominał brąz, i dziś już zachęca polskich turystów odwiedzających zamek Książ do wizyty w Kuksie.

Do informacji turystycznej w Kuksie natomiast w zamian dotrze model polskiego zamku.

Książ i Kuks należą do największych atrakcji turystycznych w swoich regionach i wspólny marketing ma na celu wspieranie dalszego rozwoju ruchu turystycznego.

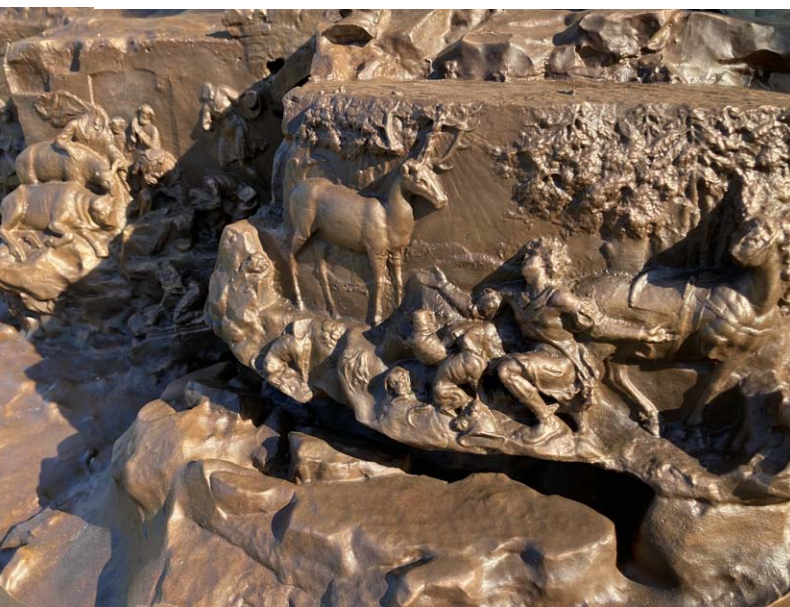
Filip Košťál
ds. PR i kierownik informacji
turystycznej w Kuksie

PRÉKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAPRASZAMY NA WIRTUALNY SPACER PO MIEŚCIE BYSTRZYCA KŁODZKA!

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

W ramach projektu pn. „TURYSTYKA NA POGRANICZU”, nr CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0002108, współfinansowanego ze środków EFRR oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis, powstał film promocyjny o Bystrzycy Kłodzkiej – w formie wirtualnego spaceru po mieście.

Podczas trwającego ponad 15 minut „wirtualnego spaceru”, zrealizowanego częściowo za pomocą drona, obejrzyć można zabytki miasta i gminy – zarówno z zewnątrz, jak i w środku, obiekty turystyczne, a także zajrzeć do lokalnych instytucji kultury, takich jak Muzeum Filumenistyczne.

🔗 [Wirtualny spacer po Bystrzycy Kłodzkiej 2020 \(https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=42iydVETsRU&feature=youtu.be&fbclid=IwAR1LeOA19d_T-1AYfq49U9UA_AyXYkDIC6ULEsS2kpSM-Lt11kku01dvNA\)](https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=42iydVETsRU&feature=youtu.be&fbclid=IwAR1LeOA19d_T-1AYfq49U9UA_AyXYkDIC6ULEsS2kpSM-Lt11kku01dvNA)

SKANSEN W PSTRAŻNEJ PIĘKNIEJE

Muzeum Kultury Ludowej Pogórza Sudeckiego jest ważnym miejscem na turystycznej mapie pogranicza. Na malowniczym zboczu znajdują się najcenniejsze budynki architektury ludowej, które zostały przeniesione z różnych miejsc regionu i starannie odrestaurowane. W chatkach znajdują się oryginalne meble i sprzęty. Dzięki temu turyści mogą zobaczyć, jak wyglądało wiejskie życie w XIX wieku. W skansenie organizowane są również liczne wydarzenia kulturalne, podczas których rozbrzmiewa muzyka ludowa i organizowane są pokazy starych rzemiosł.

Muzeum współpracuje z wieloma instytucjami czeskimi i jest aktywnym beneficjentem Funduszu Mikroprojektów Programu Interreg V-A Czechy – Polska. W ostatnich latach zrealizowano kilka przedsięwzięć, które pozwoliły znacznie uatrakcyjnić ofertę skansenu. W ramach projektu pn. „Ścieżka edukacyjna po zabytkach ludowych Pogranicza” odtworzona została ekspozycja

sklepu kolonialnego z lat 30-tych XX wieku, który funkcjonował w części budynku kuźni. Jednocześnie jest to początek ścieżki edukacyjnej, która prowadzi po wszystkich obiektach skansenu. Inny projekt poświęcony został tradycjom piekarskim. Odrestaurowano piec i gotowy dach chaty chlebowej, a do oferty skansenu wprowadzono cykliczne pokazy tradycyjnego wypieku chleba. Obecnie, w ramach kolejnego projektu pn. „Tradycje kowalskie w skansenie w Pstrążnej” prowadzone są prace restauratorskie dachu budynku kuźni. W odnowionych dzięki temu przestrzeniach poddasza powstanie nowa przestrzeń wystawowa wyposażona w system gablot. Tam prezentowane będą cenne eksponaty i artefakty związane z kowalstwem oraz innymi ginącymi rzemiosłami.

**ZAPRASZAMY SERDECZNIE
TURYSTÓW DO ODWIEDZIN!**

25 LAT EUROREGIONU GLACENSIS

Wróćmy do przeszłości — część druga

WIEŻE WIDOKOWE I EUROREGION GLACENSIS

Euroregion Glacensis leży na przygranicznym terenie obejmującym przeważnie masywy górskie. To atrakcyjny pod względem turystycznym i rekreacyjnym obszar, gdzie wyjątkowa wręcz liczba zabytków kultury łączy się z urokami górskich i podgórszych krajobrazów oraz ukrytym bogactwem sudeckiej ziemi. Przy tworzeniu nowych produktów turystycznych, w euroregionie wykorzystano te skarby, skupiając się na widokach, wieżach widokowych i punktach widokowych.

W 2006 roku Euroregion Glacensis wydał pierwszą publikację poświęconą wieżom widokowym. Udało się przedstawić cały obszar euroregionu, zarówno polską, jak i czeską część. Publikacja cieszyła się dużym zainteresowaniem czytelników i w krótkim czasie zniknęła z półek informacji turystycznych.

Wieża widokowa Feistův kopec Olešnice w Górach Orlickich

Wieża widokowa w Žernov

Następnie podejmowano działania mające na celu promocję nie tylko wież widokowych, ale także ich budowę i połączenie wspólną trasą. Tę ideę znacznie wspomógł projekt pn. „Miejsca pełne widoków w Euroregionie Glacensis”. W latach 2013–2015 na polsko-czeskim pograniczu zbudowano łącznie sześć nowych wież widokowych, zmodernizowano altanę widokową w Kudowie-Zdroju oraz wieżę widokową w Nowej Rudzie. Projekt otrzymał 1. miejsce w konkursie na najbardziej inspirujący projekt czesko-polskiego programu w edycji 2015/2016. Wieży widokowej Mariánka w Horní Čermnej publiczność przyznała tytuł Budowli Roku Kraju Pardubického, a wieża Čáp na ziemi nachodzkiej uplasowała się na 2. miejscu w ankiecie pod nazwą: wieża widokowa roku, przeprowadzonej przez Klub Przyjaciół Wież Widokowych. Natomiast wieża widokowa Suszynka

koło Radkowa otrzymała nagrodę Róży Kłodzkiej w kategorii najlepszej inwestycji.

Kolejnym etapem było przygotowanie dalekobieżnego szlaku łączącego sąsiednie regiony, który nazwano Czesko-Polskim Szlakiem Grzbietowym. Z biegiem czasu do projektu przyłączyło się 18 partnerów, którzy zaplanowali budowę nowych wież widokowych, w dużym stopniu w miejscach, w których stały one w przeszłości, a także nowe oznakowanie całego szlaku prowadzącego wzdłuż granicy lub w jej pobliżu oraz przechodzącego w wielu miejscach z jednego państwa do drugiego.

Po wielu perypetiach ten najobszerniejszy w historii Euroregionu Glacensis projekt został w marcu 2018 roku zatwierdzony na posiedzeniu Komitetu Monitorującego w Sulistawiu. Realizację Czesko-Polskiego Szlaku Grzbietowego oficjalnie rozpoczęto już w maju uroczystą konferen-

cją, zorganizowaną w bardzo prestiżowym miejscu – w Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze, co się udało dzięki ogromnemu wsparciu przedstawicieli tej instytucji. To projekt, który jest największym w dotychczasowej historii zarówno pod względem liczby zaangażowanych podmiotów, jak i pod względem ogólnego efektu dla pogranicza. Dowodem, że przedsięwzięcie to ma znaczenie także dla jednostek samorządowych, jest to, że partnerami projektu są również czeskie kraje samorządowe. Na przestrzeni kilku ostatnich lat gminy wraz z partnerami w Polsce współpracują już samodzielnie, dlatego Euroregion Glacensis mógł się skupić na dużych projektach strategicznych, które mają znaczenie dla całego pogranicza, a Szlak Grzbietowy jest właśnie takim projektem.

I zaczęto budować...

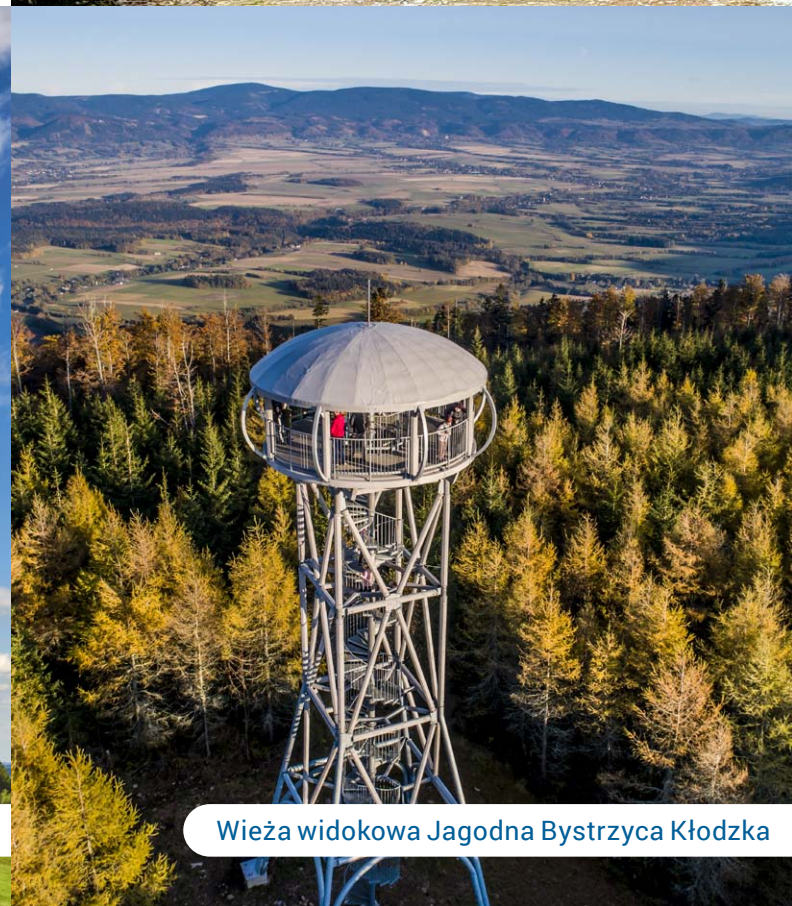

Pierwszą zakończoną inwestycją, oddaną do użytkowania w październiku 2018 roku, była wieża widokowa na Włodzickiej Górze w Świerkach koło Nowej Rudy. Następnie w 2019 roku otwarto platformę widokową na Guzowatej nad Zalewem Radkowskim, wieżę widokową na Wielkiej Desztniej oraz Most Jański w Neratovie. W kolejnym roku zakończono wieże widokowe na Jagodnej, w Wysokiej Srbskiej, na wzgórzu Feistův kopec, na Kłodzkiej Górze, na Czerńcu, na Šibeníku i na Orlicy, a także informacje turystyczne w Neratovie i na Šibeníku oraz parking w Nowej Rudzie pod Górą św. Anny. Wszystkie atrakcje cieszą się od samego początku dużym zainteresowaniem turystów, gromadząc wiele nagród. Największy sukces do tej pory odniosła wieża widokowa na Wielkiej Desztniej, która stała się Budowlą Roku 2019 Kraju Hradeckiego, wieżą widokową 2019 roku w ankiecie Klubu Przyjaciół Wież Widokowych oraz otrzymała nagrodę Agencji Ochrony Przyrody i Krajobrazu RCz za inspirującą inwestycję w otoczeniu przyrodniczym w ramach Czeskiej Nagrody za Architekturę.

Projekt Czesko-Polski Szlak Grzbietowy jest dla Euroregionu Glacensis ostatnim po wielu latach poświęconym tematyce wież widokowych. A co będzie następnym razem?

Wieża widokowa Velká Deštná

AKTUALNIE W FUNDUSZU MIKROPROJEKTÓW

10. posiedzenie EKS

W poprzednim numerze Biuletynu informowaliśmy o X posiedzeniu Euroregionalnego Komitetu Sterującego w ramach Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis, na którym przyznano środki finansowe na mikroprojekty złożone w 2. i 4. osi priorytetowej. Od tego momentu udało nam się w ramach Funduszu podpisać z mikrobeneficjentami umowy o dofinansowanie realizacji ich mikroprojektów – konkretnie dotyczy to łącznie 53 zawartych umów, z tego 31 w osi priorytetowej 4 i 22 w osi priorytetowej 2. Dzięki temu wnioskodawcy mogą w oparciu o podpisane umowy rozpocząć realizację swoich mikroprojektów.

Złożone projekty — oś priorytetowa 4

Na dzień 30.04.2021 r. zakończono kolejny nabór do osi priorytetowej 4, w ramach którego do FMP w Euroregionie Glacensis wpłynęło łącznie 35 nowych wniosków projektowych, w tym 19 mikroprojektów ze strony polskiej i 16 ze strony czeskiej. Fakt ten, a także duża liczba złożonych projektów świadczy o tym, że okres pandemii nie zniechęca wnioskodawców do planowania realizacji projektów transgranicznych, co cieszy. Wszystkie złożone projekty zostały poddane kontroli formalnej oraz kontroli kwalifikowalności i przekazane do oceny ekspertom regionalnym. Następnie przygotowano materiały na posiedzenie XI Euroregionalnego Komitetu Sterującego, które odbędzie się we wrześniu 2021 r. Będzie to okazja do kolejnego przyznania środków finansowych na mikroprojekty.

Złożone projekty — oś priorytetowa 2

Kolejny nabór do osi priorytetowej 2 zakończył się 30. 06. 2021 r. W osi priorytetowej 2 pozostaje do dyspozycji już niewielka kwota, dlatego był to

ostatni nabór w ramach obecnego okresu programowania. Zainteresowanie wnioskodawców było stosunkowo duże. Łącznie złożono 15 wniosków projektowych, w tym 8 po stronie polskiej i 7 po stronie czeskiej. Obecnie projekty te są sprawdzane pod względem formalnym i kwalifikowalności. Decyzje w sprawie ich zatwierdzenia bądź niezatwierdzenia będą podejmowane podczas XII posiedzenia Euroregionalnego Komitetu Sterującego w październiku 2021 r. Na posiedzeniu tym zostanie zarazem zatwierdzona lista projektów rezerwowych, na które umowy o dofinansowanie podpisywane będą stopniowo, w zależności od oszczędności wpływających z powrotem do Funduszu po rozliczeniu zakończonych projektów.

Kolejne nabory do FMP — oś priorytetowa 4

Aktualnie trwa nabór do osi priorytetowej 4 Funduszu – nabór ten rozpoczął się 1 maja 2021 r. i potrwa do 31 października 2021 r. Wnioskodawcy mają teraz możliwość przygotowania i złożenia nowego wniosku projektowego, obejmującego działania wpisujące się w tę oś priorytetową.

Kolejny, prawdopodobnie ostatni nabór w tym okresie programowania rozpocznie się od 1. 11. 2021 r. Zakładamy, że nabór ten zakończy się na wiosnę 2022 r.

Ze względu na zbliżający się koniec obecnego okresu programowania w przypadku wszystkich nowych wniosków projektowych obowiązuje zasada, że projekty muszą się zakończyć najpóźniej 31. 12. 2022 r.

Jana Čejpová
kierownik Funduszu Mikroprojektów

GDZIE WYKORZYSTANO ŚRODKI Z PROGRAMU TRANSGRANICZNEGO W PROJEKTACH INWESTYCYJNYCH?

Mikroprojekt: „Z wieży do wieży z św. Janem Nepomucenem”

Numer projektu: CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_008/0002470

Wnioskodawca: obec Orlické Záhoří

Partner projektu: Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Mikołaja w Domaszkowie

Mikroprojekt ma na celu większe wykorzystanie bogactwa kulturowo-historycznego polsko-czeskiego pogranicza. Głównym działaniem projektu było przywrócenie dzwonu i rzeźby św. Jana Nepomucena kościołowi i rzeźby św. Jana Chrzciciela w Orlickim Záhoří, co

ma przyczynić się do międzypokoleniowego przekazu historycznego. Partner projektu zaplanował rewitalizację ambony w kościele św. Mikołaja w Domaszkowie. Produktem projektu towarzyszyły wspólne działania promocyjne.

V rámci projektu „Z věže do věže se sv. Janem” reg. č. CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_008/0002470 pořízeny a vysvěceny litý zvon E2/100 kg – sv. Jan památní zvonec vyřezávaná socha sv. Jana

Z věže do věže se reg. č. CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_008/0002470 pořízený litý zvon E2/100 kg – sv. Jan památní zvonec vyřezávaná socha sv. Jana

Mikroprojekt: „Rozwój potencjału przyrodniczego i kulturowego na pograniczu polsko-czeskim”

Numer projektu: CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_008/0001673

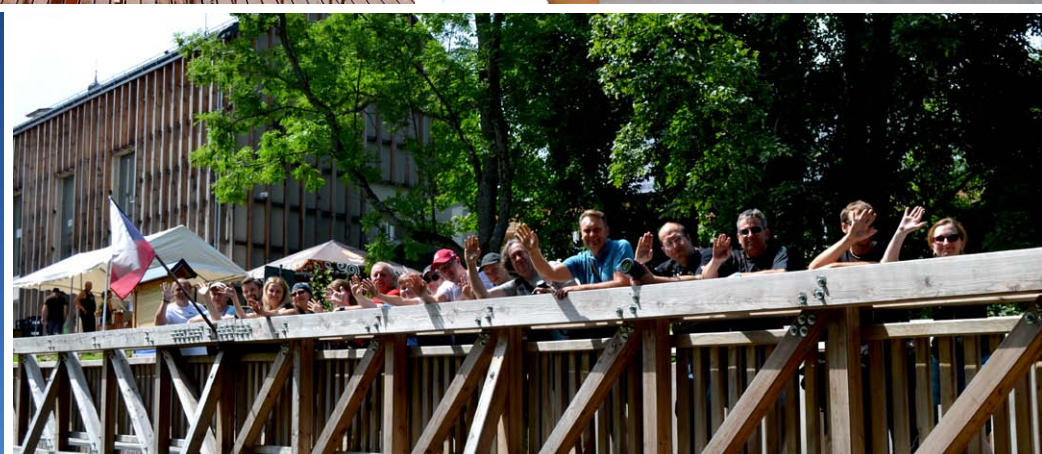
Wnioskodawca: Gmina Mieroszów

Partner projektu: město Meziměstí

W ramach projektu wykonano i zamontowano małą architekturę turystyczną przy szlakach na terenie Gminy Mieroszów w tym wiatę drewnianą, stojaki na rowery, ławki drewniane oraz tablicę Informacyjną w pobliżu szlaków turystycznych i rowerowych. Wydano materiały informacyjno-promocyjne zawierające adresy miejsc noclegowych na terenie Gminy Mieroszów, informacje o atrakcjach turystycznych przedstawiających potencjał przyrodniczy i kulturowy pogranicza broumovsko-mieroszowskiego.

Wydawca Euroregion Pomezi Čech, Moravy a Kladzka — Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Republika Czeska we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polska

Redakcja dla czeskiej części — tel.: 00420 494 531 054 · e-mail: info@euro-glacensis.cz · www.euro-glacensis.cz

Redakcja dla polskiej części — tel.: 0048 74 86 771 30 · e-mail: biuro@eg.ng.pl · www.euroregion-glacensis.ng.pl

Opracowanie graficzne: Studio eMD, Rychnov nad Kněžnou